

Vi trenger en mer bærekraftig hyttepolitikk

Altfor mange arter og naturtyper i Norge er på rødlista. Bygging av hytter og fritidsboliger er dessverre en vesentlig årsak til at viktige naturområder går tapt. Nå må bremsene settes på.

Norge er et rikt land. Vi har en variert natur som har gitt grunnlag for vårt gode liv gjennom bosetting, næringsutvikling, gode friluftslivsopplevelser og høsting av naturressurser. Det har vært lett å ta naturens rikdom for gitt, og betrakte naturen som en nær utømmelig ressurs. I dag vet vi bedre. I dag vet vi at arealendringer og nedbygging av natur er den aller største trusselen mot arter både lokalt, nasjonalt og globalt, og at stadig flere arter og naturtyper kommer inn på rødlista. Denne utviklingen må vi ta på alvor.

Tap av natur krever nytenking rundt hyttebygging

I deler av landet er hyttebygging den viktigste årsaken til at vi mister natur. I 2022 ble det bygd 18 nye hytter hver eneste dag. I dag har vi 485 000 hytter og fritidsboliger i Norge, og det er satt av plass til å bygge minst dobbelt så mange nye i kommunenes arealplaner, på et areal tilsvarende 200 000 fotballbaner, eller fire ganger Mjøsas størrelse. Over halvparten av dette arealet ligger i urørte og verdifulle naturområder, på myr, i villreinens leveområder og den biologisk verdifulle fjellskogen.

Vi vet at hytteutbygging i og inntil villreinområder gir store negative effekter for villreinen og dens muligheter for å bruke sine naturlige leveområder. Hytteutbygging reduserer også den viktige lagringen av karbon i myr, bryter opp leveområder og viktige ferdselskorridorer for truede arter, og reduserer viktige friluftslivsområder.

Det er et paradoks at den norske hyttedømmen og ønsket vårt om å komme nærmere naturen har blitt en av de største truslene mot naturen. Dagens hyttebygging er en enorm sløsing med natur. Naturkrisen og naturavtalen krever en kursendring i måten vi bruker arealene våre på og at vi tenker nytt.

En bærekraftig hyttepolitikk må ta i bruk de hyttene vi allerede har, gjennom hyttedeling og at flere kan leie i stedet for å eie. Vi må bygge færre hytter, vi må bygge mer arealeffektivt og vi må være langt mer restriktive til hvor vi tillater å bygge hytter. På denne måten kan flere oppleve naturen og aktiviteten i kommunene opprettholdes, samtidig som at fotavtrykket i naturen begrenses.

Vi trenger lokalpolitikere som tar kloke valg

I desember 2022 ble verden enige om en global naturavtale som skal redde verdens natur. Frem til 2030 skal verden ha vernet 30 prosent av all natur, og ha startet restaurering av minst 30 prosent av all ødelagt natur.

Nå må naturavtalen følges opp her hjemme, og det viktigste Norge må gjøre er å bremse opp nedbyggingen av natur. Og det er hos kommunene dette ansvaret ligger. Det er lokalpolitikere som bestemmer om areal- og naturtapet faktisk skal stanses eller ikke. Naturen i kommunene trenger derfor lokalpolitikere som tar kloke og fremtidsrettede valg.

Norges Naturvernforbund, Den Norske Turistforening, WWF og Norges Jeger- og Fiskerforbund oppfordrer nå lokalpolitikere til å gripe mulighetene til en framtidrettet arealforvaltning som stanser tap av natur gjennom følgende tre hovedgrep i hyttepolitikken:

1. Gjennomfør en kommunal «planvask». Innhent ny kunnskap om natur og klima og vurder om planlagte byggeområder i kommunens arealplaner fortsatt skal kunne bygges på eller om de bør bevares som landbruks- natur og friluftsområder.
2. Fastsett langsiktige byggegrenser, begrens hyttebygging og styr denne til allerede etablerte byggeområder. Si nei takk til nye hytter som berører villreinområder, 100-metersbeltet i strandsonen og andre urørte og verdifulle naturarealer.
3. Ta styring på arealutvikling gjennom oppdaterte arealplaner og ved å si nei til dispensasjonssøknader om å bygge hytter i verdifulle natur og friluftslivsområder.

WWF v/generalsekretær Karoline Andaur

Norges Jeger- og Fiskerforbund v/generalsekretær Eldar Berli

Den Norske Turistforening v/generalsekretær Dag Terje Klarp Solvang

Naturvernforbundet v/leder Truls Gulowsen